

J A M U
J A M U

Janáčkova akademie
múzických umění



**STRATEGIE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE
JANÁČKOVY AKADEMIE MÚZICKÝCH UMĚNÍ**

Brno 2025

Obsah

Vize	3
Mise	3
Způsob zpracování a schválení	4
Prioritní oblasti udržitelného rozvoje JAMU	5
Prioritní cíl 1 – Energie	6
Prioritní cíl 2 – Odpady a cirkulární ekonomika	6
Prioritní cíl 3 – Voda	7
Prioritní cíl 4 – Objekty a infrastruktura	7
Prioritní cíl 5 – Informační technologie a digitalizace	8
Prioritní cíl 6 – Mobilita a doprava	9
Prioritní cíl 7 – Odpovědné nakupování	10
Prioritní cíl 8 – Vzdělávání k udržitelnosti	11
Prioritní cíl 9 – Tvůrčí činnost v oblasti udržitelného rozvoje	12
Prioritní cíl 10 – Třetí role univerzity	12
Prioritní cíl 11 – Péče o zdraví a životní styl studentů a zaměstnanců JAMU	13
Prioritní cíl 12 – Rovné příležitosti pro všechny	13
Prioritní cíl 13 – Podpora regionu	14

Vize

Janáčkova akademie múzických umění (dále JAMU) jako univerzita zodpovědná vůči životnímu prostředí i lidským zdrojům a vede tímto směrem svoji studentskou i zaměstnaneckou obec, chová se vůči nim zodpovědně s péčí o jejich potřeby. Jedná udržitelně a hospodárně ve všech oblastech, v nichž jako univerzita působí.

Mise

JAMU bude cíleně začleňovat do svých aktivit níže uvedené strategické cíle JAMU v oblasti udržitelnosti realizované prostřednictvím konkrétních opatření směřujících k plnění cílů SDGs a respektujících jak *Strategický rámec České republiky 2030* (dále jen „ČR2030“), tak závazky plynoucí z *Pařížské dohody*, *Zelené dohody pro Evropu* a *Konference OSN o změně klimatu* v Glasgow 2021 (dále jen „COP26“) a pozitivně tak přispívat k udržitelnému rozvoji jak instituce samotné, tak i ve vztahu k dalším stakeholderům.

Do vzdělávací politiky bude JAMU začleňovat vzdělávání k udržitelnosti a svou tvůrčí činností přispívat k hledání nových řešení pro udržitelný rozvoj. Výše zmíněné aktivity jsou v souladu s prioritami *Strategického záměru MŠMT 2021+* i *SZ JAMU 2021+* a jeho každoročních plánů realizace.

Způsob zpracování a schválení

Projednáno Uměleckou radou JAMU per rollam (do dne 25.11.2024)

Schváleno na Kolegiu rektora dne 11. 11. 2024

Schváleno Akademickým senátem JAMU dne 3. 12. 2024

Schváleno Správní radou JAMU dne 18. 12. 2024

Prioritní oblasti udržitelného rozvoje JAMU

Jsou specifikovány z pohledu na základní environmentální aspekty, jako je emisní stopa, hospodaření se zdroji a další dopady na životní prostředí, ale i aspekty ekonomické a společenské (oblasti finanční proveditelnosti, návratnosti investic, změny chování, spotřebitelského jednání, péče o zdraví nebo kvality života).

Strategie stanovuje prioritní oblasti, které odpovídají zaměření a konání umělecké vysoké školy a z toho vyplývajících specifik z pohledu naplňování cílů, činností a výsledků ve sledovaných aspektech. Tyto prioritní oblasti se vzájemně doplňují a někdy i překrývají, přinášejí konkrétní cíle a v opatřeních ukazují i cestu k jejich dosažení.

Strategie udržitelnosti JAMU bude pravidelně po každých třech letech od jejího vydání upřesňována *Plánem realizace Strategie udržitelnosti JAMU* se specifikací úkolů i nástrojů pro realizaci pro další období.

Vzhledem k tomu, že účelné naplánování těchto kroků vyžaduje podrobnou a mnohdy časově a komunikačně náročnou přípravu (analýza stavu, sběr a vyhodnocování dat, projednání organizace, zdroje financování), budou tyto činnosti rozpracovány v rámci prvního akčního plánu na roky 2025–2027, a to po schválení této Strategie Akademickým senátem JAMU.

Jednotlivé prioritní cíle

Prioritní cíl 1 – Energie

JAMU se hospodařením s energiemi soustavně zabývá. Je si plně vědoma faktu, že se v současné době jedná o jeden z klíčových aspektů udržitelného rozvoje a zároveň i zásadní ekonomický faktor. Jako cíle lze spatřovat dosažení energetických úspor, snížení energetické náročnosti, zvýšení energetické účinnosti nebo snížení uhlíkové stopy.

Plánovaná opatření:

- 1. Analýza výchozího stavu: pasportizace infrastruktury, analýza potenciálu energetických opatření, zohlednění výsledků energetického auditu z r. 2023.*
- 2. Aplikace systému energetického managementu (vč. SMART nástrojů měření a řízení pro efektivní energetický management, senzorů, smart metering, inovativních nástrojů správy budov), zavedení vhodného způsobu certifikace a standardu. (Siemens, 2021)*
- 3. Snižování podílu zdrojů energie produkujících emise CO2 a aplikace bezemisních zdrojů.*
- 4. Provádění dalších technických a organizačních opatření ve prospěch zvyšování energetické účinnosti a dosahování energetických úspor.*

Prioritní cíl 2 – Odpady a cirkulární ekonomika

V souladu s Plánem odpadového hospodářství ČR na roky 2015–2024 s výhledem do roku 2035 Ministerstva životního prostředí je cílem dosažení minimalizace množství produkovaného odpadu a snižování spotřeby neobnovitelných zdrojů v rámci chodu celé JAMU. Z hlediska odpadového hospodářství je cílem plnění hierarchie nakládání s odpady s preferencí předcházení vzniku odpadů, což je primárním aspektem tzv. cirkulární ekonomiky.

Plánovaná opatření:

- 1. Analýza výchozího stavu fungování odpadového hospodářství na JAMU a možností přechodu na cirkulární ekonomiku.*

- 2. Rozvoj systému nakládání s veškerými druhy a složkami odpadu, materiálových toků, dodávek i poskytování produktů a služeb, v souladu s principy hierarchie odpadového hospodářství a cirkulární ekonomiky.*
- 3. Zlepšení systému třídění odpadů a zvýšení podílu tříděného odpadu na celkovém množství odpadu v jednotlivých organizačních součástech školy.*
- 4. Využití a nakládání s bioodpadem v rámci celé JAMU*
- 5. Bazar JAMU – sdílení již nepotřebných/nevyužitých věcí, přístrojů, techniky mezi součástmi, případně prostřednictvím Artreuse.*

Prioritní cíl 3 – Voda

Podobně jako u energií, má i hospodaření s vodou jak environmentální, tak i ekonomické a sociálně-zdravotní aspekty. Cílem je pak udržitelné hospodaření s vodou rámci JAMU a jejího okolí, ochrana a rozvoj biodiverzity.

Plánovaná opatření:

- 1. Příprava a realizace vodního auditu včetně návrhu opatření k udržitelnému hospodaření s vodou.*
- 2. Postupná realizace opatření navržených vodním auditem v oblasti hospodaření s vodou.*

Prioritní cíl 4 – Objekty a infrastruktura

JAMU hospodaří (ať již jako vlastník nebo nájemce) v šesti budovách v centru města Brna. Prioritní cíl sleduje realizaci environmentálně odpovědné renovace budov a infrastruktury, která je také současně udržitelná a proveditelná ekonomicky a současně je v souladu s ostatními prioritními cíli (odpovědné nakupování, zadávání veřejných zakázek, informační technologie a digitalizace). Kromě problematiky budov samotných řeší JAMU otázky spojené se specifickým provozem divadel (Divadlo na Orlí a Studio Marta), v rámci něhož je důležitým prvkem i udržitelná výroba, manipulace a skladování výprav jednotlivých představení včetně sdílení mezi divadly.

Plánovaná opatření:

1. *Aktualizace plánu investic a pasportizace objektů a infrastruktury s cílem identifikace prioritních projektů k řešení a určení rámce jejich proveditelnosti udržitelným přístupem.*
2. *Zavedení systému certifikace budov typu SBToolCz (variantně v ČR kromě něj nejpoužívanější rámce LEED nebo BREEAM). (Enerfis, 2020; LEED, 2021; SBToolCZ, 2020).*
3. *Tvorba a aplikace zásad udržitelných, šetrných a klimaticky odolných budov na veškeré rekonstrukce, včetně vytvoření energetického standardu rekonstrukce.*
4. *Tvorba a aplikace zásad na pořizování technologií, přístrojového vybavení a veškerých dalších spotřebičů v rámci JAMU v souladu s principy udržitelného rozvoje, zadávání veřejných zakázek a v souladu s nastavenými standardy v oblasti rozvoje objektů a infrastruktury.*
5. *Zavádění systému Building Information Management (BIM, inteligentní proces pro tvorbu a správu projektů založený na digitálním modelu) s cílem převést postupně všechny informace o objektech a infrastruktuře do digitální podoby a zapojení kapacit do rozvoje tohoto systému (BIM POINT, 2021) s návazností na zavedení systému CAFM (Computer-aided facility management) pro efektivní správu budov a infrastruktury.*
6. *Evidence a sdílení klíčové tvůrčí i případně vědecké (především přístrojové) infrastruktury mezi jednotlivými součástmi JAMU tak, aby se zamezilo neopodstatněné duplikaci, nadbytku nebo jejich nevyužití.*
7. *Zavedení systému udržitelného provozování a sdílení prvků a fundusů jednotlivých inscenací mezi scénami JAMU.*

Prioritní cíl 5 – Informační technologie a digitalizace

Informační technologie představují klíčovou roli v digitalizaci a elektronizaci administrativy JAMU a měly by přispět ke snížení její náročnosti na zdroje a čas. Kompletní a pokročilá digitalizace celé univerzity je nejen příspěvkem k udržitelnosti, ale také zásadním

impulsem v jejím rozvoji coby moderní vzdělávací a výzkumné instituce 21. století (působení na všechny sféry, osoby na JAMU, kultivace a rozvoj prostředí).

Cílem této oblasti je sledována jak udržitelnost, tak i zefektivnění správy univerzity a jejího majetku včetně zlepšování efektivity financování provozu s ohledem na celý životní cyklus investic s důrazem na maximální ochranu dat a osobních údajů.

Plánovaná opatření:

1. *Elektronizace veškeré univerzitní administrativy* (v oblasti personálních agend, ekonomických agend a organizačního zajištění) a upuštění od listinné podoby (s výjimkou zákonem přikázaných dokumentací) metodou zavádění moderních systémů DMS/ECM (*Document Management System/Enterprise Content Management*). (Pay, 2020).
2. *Digitalizace vybraných výstupů ze studia* (včetně závěrečných prací), které již nebude na celouniverzitní úrovni vyžadováno odevzdávat v tištěné podobě.
3. *Podpora e-knih a vydávání skript a publikací elektronickou formou* kdykoliv je to vhodné.
4. *Digitalizace projektových dokumentací budov*, které jsou zatím ve velké většině v papírové podobě (návaznost na CAFM).
5. *Intenzivnější využívání moderní videokonferenční techniky v kombinaci s vysokorychlostní akademickou sítí – virtuální a blended mobility*.
6. *Podpora využívání e-learningu*.
7. *Efektivní využívání low-latency systémů pro potřeby tvůrčí i pedagogické činnosti v přímé spolupráci s dalšími (především zahraničními) subjekty v obou těchto sférách*.

Prioritní cíl 6 – Mobilita a doprava

Všechny budovy JAMU jsou situovány do centra města Brna, některé se nacházejí v zónách s omezeným přístupem prostředků individuální dopravy. Cílem priority je podpořit zaměstnance a studenty JAMU, aby pro své dojížděky do práce a do školy, resp. pro zajištění mobility v rámci města, využívali udržitelné způsoby dopravy – ať již pěší, jízdu na kole nebo

hromadnou dopravu. Dalším cílem je vypracovat doporučení pro zajišťování pracovních cest zaměstnanců v souladu s principy udržitelné mobility.

Plánovaná opatření:

- 1. Analýza potřeb, postojů, bariér a příležitostí zaměstnanců a studentů vzhledem k jejich mobilitě.*
- 2. Podpora a motivace studentů a zaměstnanců k využívání aktivních módů dopravy (chůze a cyklistika); posílení příslušné infrastruktury (stojany na kola, disponibilní sprchy apod.).*
- 3. Motivace ke snižování podílu individuální automobilové dopravy.*
- 4. Zvyšování emisních standardů pro nákupy nových automobilů.*
- 5. Motivace ke snižování počtu uskutečněných studijních a služebních cest leteckou dopravou, především tam, kde je cíl cesty stejně časově dosažitelný jiným dopravním prostředkem (zejména vlakem).*
- 6. Udržet ekonomicky šetrnou personalistiku, kde díky vysokému podílu národních zaměstnanců a zaměstnanců z regionu není nutný velký podíl neekologického cestování do zaměstnání.*

Prioritní cíl 7 – Odpovědné nakupování

JAMU je dle zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek povinna dodržovat zásady sociálně odpovědného a environmentálně odpovědného zadávání s tím, že prioritní je takový postup zadávání, který zohledňuje – pokud je to relevantní – jeden nebo více faktorů z pohledu udržitelnosti a odpovědnosti. Jedná se zejména o následující faktory: pracovní příležitosti, důstojné pracovní podmínky, dodržování sociálních a pracovních práv, sociální začlenění (včetně zdravotně postižených osob), rovné příležitosti, přístupnost, uzpůsobení podmínek pro všechny, zohlednění kritérií trvale udržitelného rozvoje včetně otázek dopadů na životní prostředí v celém životním cyklu investice/nákupu služby, ekologická stopa dodavatele/produktu, etika obchodu, širší dobrovolné dodržování sociální odpovědnosti, ukazatel kvality, lokální původ produkce a udržitelné materiály.

Plánovaná opatření:

- 1. Analýza stávajícího stavu, návrh základních principů odpovědného zadávání veřejných zakázek (OZVZ) a definice příležitostí v oblasti odpovědného nakupování.*
- 2. Vytvoření a následné uplatňování standardů pro odpovědné veřejné zadávání a jejich průběžné vyhodnocování.*
- 3. Sjednocení nákupu reklamních a propagačních předmětů se zaměřením na kvalitu, lokální původ a produkci a udržitelnost materiálů na celé JAMU.*

Prioritní cíl 8 – Vzdělávání k udržitelnosti

Vzdělávání je hlavním posláním a hlavní činností JAMU. Vedle pozitivních dopadů vysokoškolského vzdělání na životní úroveň a styl musí jeho získání rovněž vést k větší sociální odpovědnosti ve všech oblastech udržitelnosti. V tomto kontextu je význam vzdělávání zásadní, neboť vede studenty a studentky ke kritickému myšlení, vnímání jejich role v této oblasti, a tím i k vyšší míře ochrany životního prostředí. V souladu s požadavky SDGs ve sféře kvalitního vzdělání je třeba do roku 2030 zajistit, aby byly vytvořeny předpoklady pro získání znalostí a dovedností potřebných k podpoře udržitelného rozvoje mj. zařazením předmětů – vzhledem k zaměření JAMU zejména průřezově – do všech oborů (např. jako volitelný předmět), ale i v oblasti neformálního vzdělávání a popularizace udržitelného rozvoje.

Plánovaná opatření:

- 1. Zapojení perspektivy udržitelného rozvoje do studijních programů či předmětů a příprava volitelných předmětů týkajících se udržitelnosti napříč obory a celou JAMU.*
- 2. Přednášky a besedy o udržitelnosti vedoucí k rozšíření znalostí zaměstnanců, studentstva i veřejnosti.*
- 3. Kampaně zaměřené na specifické cíle udržitelnosti.*
- 4. Články a propagace v periodikách JAMU.*

Prioritní cíl 9 – Tvůrčí činnost v oblasti udržitelného rozvoje

Tvůrčí (zejména umělecká) činnost je na uměleckých vysokých školách nedílnou součástí vzdělávacího procesu, kdy její výstupy jsou na koncertech a představeních průběžně veřejně evaluovány. Specifikem umělecké činnosti je právě přítomnost veřejnosti a možnost působit na (zejména) její emoční rovinu, a přispívat tak k pozitivnímu rozvoji vnímání i myšlení. Dalším benefitem je i nemalá ekonomická pozitiva pro stakeholdery působícími u těchto akcí, které mají společenskou i reprezentační povahu. Tvůrčí činnost s sebou zároveň nese i specifické atributy udržitelnosti spjaté s charakterem těchto hromadných akcí.

Stále více též rezonuje téma prolínání ekologických a uměleckých aktivit do jednoho celku, a to jak v oblasti hudby, tak i divadla. Vzhledem k širokému záběru a dopadu uměleckých projektů na veřejnost je možné v nich akcentovat problematiku udržitelnosti a působit na daleko širší okruh veřejnosti, než je tomu u projektů výzkumných, a to v lokálním, národním i mezinárodním měřítku. Dobrou platformou pro tento přístup mohou být hudební i divadelní mezinárodní festivaly pořádané JAMU. I tato oblast by měla být v určitém horizontu evaluována nezávislými odbornými oponenty mimo půdu JAMU.

Plánovaná opatření:

- 1. Analýza potenciálu a plán rozvoje JAMU v oblasti tvůrčí činnosti v udržitelném rozvoji.*
- 2. Podpora uměleckých, případně výzkumných aktivit týkajících se udržitelnosti.*
- 3. Podpora kvalifikované polemiky a oponentury v oblasti udržitelnosti.*

Prioritní cíl 10 – Třetí role univerzity

Třetí role univerzity, do které se řadí aktivity působící směrem ke společnosti, je na JAMU úzce propojena s prioritními cíli 8 a 9, zejména svým uměleckým působením směrem k veřejnosti, i prioritním cílem 13, spoluprací s regionem a městem Brnem.

Prioritní cíl 11 – Péče o zdraví a životní styl studentů a zaměstnanců JAMU

Zdraví zaměstnanců i studentů je klíčovým předpokladem fungování hlavních i přidružených činností JAMU. Proto je nutné podporovat jejich zdravý životní styl, poskytovat možnosti kompenzace těch aspektů, které vyplývají z povahy pracovních a studijních činností (dlouhá sezení, mnohahodinové cvičení na nástroje v neergometrických polohách, absence pohybu, stresové prostředí, aj.), a nabídnout vhodná a v rámci instituce dostupná řešení.

Plánovaná opatření:

1. *Benefity zaměřené na péči o komunitu JAMU v oblastech zdraví, bezpečnosti, vzdělávání, kariérního růstu, sladění pracovního a osobního života, životní úrovně, sportování a kulturního rozvoje.*
2. *Poskytnutí možnosti rozvoje pohybových aktivit a dalších forem péče o zdraví ve vztahu ke specifickým práci výkonného umělce pro celou akademickou obec.*
3. *Péče o duševní hygienu a podpora udržování psychického zdraví zaměstnanců a studentů.*

Prioritní cíl 12 – Rovné příležitosti pro všechny

JAMU vnímá kontinuální podporu vytváření rovných příležitostí a sociální inkluzi jako součást udržitelného rozvoje v sociální oblasti instituce i mimo ni. Zvláštní pozornost věnuje JAMU prevenci negativního a nevhodného jednání, které na základě genderových stereotypů, případného zneužívání postavení či nekolégiálního chování ohrožuje zdravé pracovní a studijní prostředí.

Plánovaná opatření:

1. *Dokončení a pravidelná aktualizace Plánu rovných příležitostí JAMU a realizace aktivit pro další rozvoj včetně určení způsobů podpory.*
2. *Rozmanitost na pracovišti a sociální integrace všech skupin obyvatelstva při zachování vysoké umělecké náročnosti.*

3. Vytváření podmínek pro aktivity všech studentů i zaměstnanců bez rozdílu genderu, věku, původu, vyznání, handicapu.

Prioritní cíl 13 – Podpora regionu

Podpora regionálních výrobců a výrobků je zásadní pro jejich úspěchy na celorepublikovém i světovém trhu a zároveň je příznivá k životnímu prostředí. JAMU si klade za cíl podporovat ji ve všech sférách (oblasti cateringu, technologií, ale i potencionálními zaměstnavateli absolventů). Podpora rozvoje spolupráce s Jihomoravským krajem a statutárním městem Brno je směřována do oblasti strategické a koncepční (sdílení know-how, společná participace na rozvoji místa a regionu), do oblasti ekonomické (využití inovací v regionu), do oblasti sociální (viz cíle v oblasti společenské odpovědnosti) a do oblasti vzdělávací.

Toto dílo vzniklo v rámci projektu „Podpora zelených dovedností a udržitelnosti na vysokých školách“ v rámci komponenty 7.4 Národního plánu obnovy pro oblast vysokých škol pro roky 2023 – 2025

Reg. č. NPO_JAMU_MSMT-2134/2024-4



Financováno
Evropskou unií
NextGenerationEU



NÁRODNÍ
PLÁN OBNOVY

MSMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY